

гербициду варто зважати не лише на його механізм дії і фазу розвитку бур'янів та культури, але й на особливості ґрунту (рівень рН, гумусу, структуру), погодні умови та загальний стан посівів. Ослаблені хворобами або іншими чинниками рослини більше всього можуть негативно зреагувати на препарат.

Література:

1. <https://www.growhow.in.ua/fitotoksychnist-zzr-prychyny-vynyknennia-ta-kryterii-otsinky-urazhennia-posiviv>
2. Методики випробування і застосування пестицидів // С.О. Трибель, Д.Д.Сігарьова, М.П. Секун, О.О. Іващенко та ін. За ред. проф. С.О. Трибеля. — К.: Світ. — 2001. — 448 с.
3. Лісовий М.П. Довідник із захисту рослин. Київ Урожай 1999 р. – 744 с.

УДК 631.5:631.559

ФОРМУВАННЯ БАГАТОРІЧНОГО КОРМОВОГО ЦЕНОЗУ

Степанченко В.М., кандидат с.-г. наук, асистент

StepanchenkoV@i.ua

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

Вступ. Галузь тваринництва попри тривалий період занепаду продовжує відігравати важливе значення у розвитку вітчизняного агропромислового комплексу, щорічно забезпечуючи вагому частку виробництва валової продукції сільського господарства. Продукція галузі є сировиною для молокопереробної промисловості та експорту продукції з різною глибиною переробки, а отже, і вплив розвитку тваринництва на функціонування економіки значно більший, ніж можна очікувати [1].

За останні десятиліття зміни сучасного клімату зумовлені зміною великомасштабної циркуляції атмосфери, а саме зміною положення центрів дії циркуляції атмосфери і нетиповим розподілом теплих повітряних мас у тропосфері, що є наслідком глобального потепління клімату [2].

Створення високопродуктивних травостоїв у великій мірі залежить від правильного добору видів багаторічних трав. У всіх випадках його здійснюють з врахуванням біологічних, фітоценотичних, екологічних (реакція на умови та ступінь зволоження місцезростання, родючості ґрунтів, освітлення) властивостей видів, типу та інтенсивності використання й рівня агротехніки під час догляду за травостоєм у роки користування [3].

Але в сучасних умовах розвитку виник ще один із викликів для тваринництва – значні зміни клімату, до яких вимушені адаптуватися не тільки люди а в першу чергу тварини і рослини. Необхідність пристосовувати окремі елементи технологій для вирощування кормових трав змушує здійснювати

пошук нових сортів і гібридів а також добрив для забезпечення необхідної кормової бази для годівлі.

Мета досліджень полягала у встановленні агробіологічних особливостей та науковому обґрунтуванні моделей технологій вирощування кормових культур, адаптованих до кліматичних змін в умовах Правобережного Лісостепу, встановити основні тенденції розвитку кормовиробництва в умовах кліматичних та господарсько-економічних змін.

Результати досліджень. Нашими дослідженнями встановлено, що на травостоях з люцерною вискоєфективним було сумісне використання ризобофіту та емістиму С, при якому вихід сухої маси зріс до 11,22 т/га, або на 18,4%. Використання лише інокулянту чи емістиму С забезпечило зростання урожайності на 11,4 та 5,6% відповідно. На фоні $P_{60}K_{60}$ обробка насіння люцерни посівної інокулянтом підвищила вихід сухої маси на 1,75 т/га або 16,2%. Сумісне використання ризобофіту та емістиму С підвищило урожайність на 1,99 т/га сухої маси або 18,4%. Тобто, фосфорно-калійні добрива підвищують, в першу чергу, ефективність використання ризобофіту.

В 2019 році ефективність від обробки насіння люцерни посівної ризобофітом різко знизилася. Достовірну прибавку виходу сухої маси на варіанті з ризобофітом одержано тільки в третьому укосі. На нашу думку, це пов'язано з посушливими умовами, які склалися в 2019 році. Як відомо, сприятливі умови зволоження – один з основних факторів ефективної симбіотичної азотфіксації. Невисоку – 0,32 т/га або 4,3%, але достовірну прибавку виходу сухої маси забезпечило використання біостимулятора емістиму С.

В 2020 році простежувалася тенденція до зростання урожайності на варіантах з застосуванням ризобофіту та емістиму С. Більш помітним зростання урожайності було при сумісному використанні інокулянту та емістиму С.

В цілому саме при сумісному використанні інокулянту та емістиму С відмічено найвищий приріст сухої маси. В першому укосі застосування цих препаратів збільшило середньодобовий приріст сухої маси з 0,051 до 0,062 т/га. Високим було збільшення середньодобового приросту сухої маси і в першому укосі 2020 р. – з 0,056 до 0,066 т/га.

На третій рік використання травостою ризобофіт та емістим С менше впливали на зростання середньодобового приросту сухої маси (з 0,054 до 0,059 т/га). Не дивлячись на більш інтенсивне формування урожаю другого укосу, середньодобовий приріст сухої маси від використання бактеріального препарату на основі бульбочкових бактерій ризобофіту та регулятора росту рослин емістиму С був нижчим, порівняно з середньодобовим приростом у першому укосі.

Обробка насіння люцерни посівної бактеріальним препаратом на основі бульбочкових бактерій ризобофітом та регулятором росту рослин емістимом С значно менше вплинула на вміст в 1 кг сухої маси кормових одиниць та концентрацію обмінної енергії порівняно з внесенням фосфорно-калійних добрив.

За результатами досліджень можна зробити висновки, що при створенні сіяних багаторічних укісних травостоїв з бобових компонентів більш стійкою була люцерна посівна. Зі злакових компонентів в наших дослідженнях стоколос безостий виявився ценотично сильнішим порівняно з кострицею очеретяною.

Найкраще збереженню бобового компоненту в люцерно-стоколосовому травостої сприяло сумісне використання ризобіофіту та емістиму С.

Література

1. Безуглий М.Д., Присяжнюк М.В. Сучасний стан реформування аграрно-промислового комплексу України. К.: Аграрна наука, 2012. 48 с.

2. Грицевич Ю.С. Короткий агрокліматичний довідник для використання агрометеорологічної інформації у сільському господарстві. Тернопіль: Крок, 2012. 61 с.

3. Сенік І.І. Продуктивність конюшинових та конюшиново-злакових агрофітоценозів залежно від норми висіву бобового компонента. Міжвідомчий тематичний науковий збірник «Корми і кормовиробництво» Вінниця. 2018. Вип. 86. С. 63–67.

УДК 635.262«324»:631.811:631.559

ПІДЖИВЛЕННЯ ЧАСНИКУ ОЗИМОГО – ОСНОВА ВИСОКОЇ ВРОЖАЙНОСТІ

Тулапіна Д.О., аспірантка, Овчарук В.І., д.с.-г.н., професор
tulapinad980902@gmail.com
plspg@pdatu.edu.ua

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

Вступ. Часник має велике народногосподарське значення і його здавна вирощують майже усі народи світу через високі смакові якості, дієтичні та цілющі властивості. Часник – одна з найпопулярніших овочевих рослин групи цибулевих після цибулі ріпчастої, вирощується як озима і яра культура і має слаборозвинену кореневу систему, тому рослина для формування вегетативної маси та врожаю потребує забезпечення ґрунту елементами живлення [1; 3].

Вітчизняне виробництво часнику значно менше об'ємів, що необхідні для забезпечення потреб різних напрямів його використання. Споживчий ринок часнику в Україні становить близько 110–115 тис. тон часнику в рік, із них 70–80% вирощує приватний сектор, 5–10% в агропідприємствах і 15–20% забезпечується за рахунок імпорту. Згідно з експертно-маркетинговими прогнозами Україна має потенціал не тільки повністю задовільнити внутрішні потреби, але і зайняти належне місце на світовому ринку. За сучасних економічних умов вирощування часнику стає прибутковим, що підвищує інтерес до цієї культури в різних регіонах.